Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Hallilan koulun esiopetus

Vuodet: 2026 - 2027

Sisällysluettelo

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

4. Pedagogiset painopisteet

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

Kiusaamisen ehkäiseminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ovat läpileikkaava osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Turvallista ja yhteisöllistä esiopetusta rakennetaan ennakoivasti:

- *ryhmäyttämällä*
- *vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja*
- *aikuisten sensitiivisen läsnäololla*
- *yhteisillä toimintatavoilla*

***Miten minulla menee -kyselyn** tekevät työntekijät haastatellen kaikkia esioppilaita esiopetuksessa (liite 4). Miten minulla menee -kyselyn vastaukset toimivat keskustelun herättäjänä sekä yhteisöllisessä opiskeluhuollossa että huoltajien kanssa, mutta myös tausta-aineistona koulun kanssa työstettävään suunnitelmaan kiusaamisen ehkäisystä.*

***Miten minulla menee -kyselyn koonti (yksi per yksikkö) palautetaan 16.10.2026 mennessä tämän linkin kautta** Esiopetuksen kiusaamiseen liittyvä yksikkökohtainen koonti – Täytä lomake*

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

- *Miten ryhmäytätte lapset?*
- *Miten varmistamme, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta?*

- Lapset ovat toimintakauden alussa saaneet tutustua toisiinsa ohjatun leikin ja toiminnan avulla. Aikaa on jätetty myös vapaalle leikkimiselle.
- Ryhmissä otetaan ajoittain kaveriarpajaisia, joissa lasten leikkipari määräytyy satunnaisesti.
- Lapset ovat saaneet osallistua ryhmän sääntöjen tekemiseen; mitä ryhmässä ja/tai kaverille on hyväksyttävää tehdä ja ei tehdä.
- Ennen vapaaseen leikkiin ohjautumista aikuinen kysyy lapsilta heidän leikkitoiveensa, ja aikuinen pyrkii varmistamaan että kaikille lapsille löytyisi ryhmästä leikkikaveri.
- Lapsille toteutetaan yhteisiä toimintatuokioita.
- Lapsia ohjataan kommunikoimaan ja käyttäytymään muita kohtaan ystävällisesti.
- Lasten välisissä ristiriitatilanteissa aikuinen ei tarjoa välittömästi ratkaisua ongelmaan, vaan pyrkii ensin tukemaan lasten omaa ongelmanratkaisukykyä.
- Lasten tunteista keskustellaan, ja heitä kannustetaan ilmaisemaan niitä turvallisella tavalla
- Lasten yhteisiä ideoita ja toiveita pyritään kuuntelemaan ja toteuttamaan toimintakauden aikana.

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

Kuvatkaa

- *miten yksikössänne käsitellään tunteita sekä toimet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi.*
- *miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet.*

Hyödyntäkää koulun kanssa yhdessä tehtävää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä 2026-2027 (löytyy Power Apps:sta) ja Tampereen kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelmaa 2026-2028, joka sisältää esi- ja perusopetuksen yhteisen osion.

Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen | Opetushallitus (oph.fi)

Kohti turvallista koulua -materiaaleja (päivittyvät lukuvuoden aikana)

Tunnekasvatusmenetelmä tai -suunnitelma	**Toimet kiusaamisen jne. ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi**	**Miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet?**	**Koulun kanssa yhdessä sovittua, esim. toimintamalli**
Eri tunnekasvatus-kirjat ja ohjelmat. Kaveritaitojen käsittely ryhmän kanssa yhteisesti.	Keskustelu kiusaavan lapsen kanssa. Keskustelu kiusaavan lapsen vanhemman kanssa. Kiusaamisen ehkäisyyn kuuluu muun muassa tunne- ja kaveritaitojen harjoitteleminen, erilaisuudesta hyväksyvästi puhuminen sekä kaikkien leikkiin mukaan ottamiseen kannustaminen	Lukemalla aihetta käsittelevää kirjallisuutta. Keskustelua siitä, että kaikilla on omat vahvuutensa.	Koulun kanssa ei varsinaisesti ole käyty keskustelua tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistämisestä, mutta niitä harjoitellaan jatkuvasti jouskatoiminnan lomassa.

4. Pedagogiset painopisteet

Lukuvuoden aikana esiopetuksessa painotetaan lapsen monilukutaidon, liikunnallisen elämäntavan ja luontosuhteen vahvistamista. Painopisteet kytkeytyvät esiopetuksen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin ja toteutuvat kaikessa arjen toiminnassa lasten osallisuutta ja vahvuuksia huomioiden.

Kirjatkaa tämän lukuvuoden konkreettisia toimia kolmessa painopisteessä.

Oppimisympäristöä kehitetään yhdessä lasten kanssa. Henkilöstö ymmärtää oppimisympäristön laajasti sisältäen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ulottuvuuden sekä digitaaliset ja ulkopedagogiset oppimisympäristöt.

Esiopetusryhmien välinen yhteistyö ja yhteisopettajuus on keskeisiä toimintamalleja esiopetuksessa. Hyödyntäkää liitteistä löytyviä Painopisteiden tukimateriaaleja (LIITE 1), Leikin havainnoinnin materiaaleja ja suunnitelmapohjaa (LIITE 9), Lukeva Tampere -ohjelman toimenpiteitä lukutaitotyössä (LIITE 2) sekä Yhteisöllisen opiskeluhuollon materiaaleja (LIITE 8) mm. tunnetyöskentelyssä.

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

Yhdenvertaisuuden vuoksi on tarpeen määritellä lukutaitotyöhön toimenpiteet, jotka minimissään toteutetaan kaikissa kaupungin esiopetuksen lapsiryhmissä.

Kirjatkaa konkreettinen suunnitelma, miten toteutatte alla olevia toimenpiteitä yksikössänne. Mikä on erityinen lukutaitotyön kehittämiskohteenne tänä lukuvuonna (valitkaa liiteestä 2.)?

1. *Panostetaan monilukutaitoa tukevaan vuorovaikutukseen lasten kanssa, kuten selkeään puheeseen ja sitä tukeviin kuviin sekä asioiden ja ympäristöjen nimeämiseen.*
2. *Toteutetaan ääneen lukeminen tai vuorovaikutukselliset kielellä leikittelyt, kuten loruttelu, riimittely ja laulaminen osana arkea vähintään 10 minuuttia päivässä.*
3. *Tehdään lukeminen näkyväksi teemapäivillä ja -viikoilla järjestämällä vähintään yksi kirjatori tai lempikirjanäyttely toimintakaudella.*
4. *Jaetaan ja vahvistetaan henkilöstön osaamista KUKA-vastaavien ja yhteisten keskustelujen kautta.*
5. *Hyödynnetään Lukeva varhaiskasvatus -kyselyä yksikön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.*
6. *Valitaan ryhmään tai yksikköön vuosittainen oma lukutaidon kehittämisteema (liite 1) ja kirjataan se pedagogisiin suunnitelmiin. Kirjataan myös toimenpiteet teeman kehittämiseksi.*

Kuvatkaa, miten toteutatte monilukutaidon eri osa-alueita esiopetustoiminnassa.

Monilukutaito sisältää erilaisia lukutaitoja, kuten peruslukutaidon, numeerisen lukutaidon, kuvalukutaidon ja medialukutaidon. Monilukutaitoon liittyy laaja tekstikäsitys, jonka mukaan tekstit voivat olla muun muassa kirjoitettuja, puhuttuja, audiovisuaalisia tai digitaalisia. (Tampereen kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma 2025)

***KieliPeda-työvälinettä** käytetään esiopetuksessa tukemaan kielitietoisen esiopetuksen toteuttamista. Työväline auttaa ja tukee tiimejä kielellisesti vastuullisen pedagogiikan toteuttamisessa. KieliPeda-työvälineestä hyötyvät kaikki esioppilaat lapsen kielitaustasta riippumatta.*

- *KieliPeda-työväline: kielitietoisen oppimisympäristön arviointi (henkilöstön toiminta, oppimisympäristö, lapsen osallisuus)*

-Satujen lukeminen ja satunnaisesti kuunteleminen iPadilta lepohetkillä

-Kirjoja aina saatavilla ryhmissä. Kannustetaan lapsia tutustumaan kirjoihin odotustilanteissa.

-Lasten tehdään riimipareja sekä tutustutaan loruihin

-Käytämme iPadeja kirjaimiin tutustumiseen ja Ekapelin pelaamiseen.

-Jouskassa tutustumme kirjallisuuteen monipuolisesti

-Eskarissa on yhteiset Logico-kortit ja pohjat

-Eskarikirjojen ja digimateriaalin kautta tutustutaan kirjaimiin ja numeroihin, sekä tehdään monipuolisesti mm. hahmotustehtäviä

-Pidämme välillä leffahetkiä.

-Kielipeda-työkalu on tulostettuna ja siihen perehdytään syksyn aikana.

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

1.8.2026 voimaan tullut perusopetuslain muutos velvoittaa esi- ja perusopetuksen edistämään liikunnallista elämäntapaa. Uudistuksessa liikunnallisen elämäntavan edistäminen on lisätty tavoitteeksi erityisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä.

1. Arvioikaa yksikkönne toimintakulttuuria liikkumisen edistämisen näkökulmasta. Suositeltavaa on käyttää Liikkuvan varhaiskasvatuksen nykytilan arviointia.

2. Valitkaa arvioinnin perusteella 1-3 kehittämiskohdetta lukuvuodelle alla olevista osa-alueista:

- *Toiminnan organisointi*
- *Liikkumisen lisääminen*
- *Motoriset taidot ja toiminnallisuus*
- *Osallistuminen ja osallisuus*
- *Oppimisympäristöt*
- *Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi*

3. Kirjatkaa konkreettiset toimenpiteet, miten toteutatte kehittämiskohteita toiminnassanne.

Linkkejä toteutuksen tueksi:

- *Liikkumisen vuosikello | Tasku*
- *Liikkumisen materiaalipankki | Tasku*
- *Liikkuva varhaiskasvatus tukisivusto*

Kehittämiskohde: Liikunnan lisääminen
Konkreettiset toimet: Esille liikuntaan kannustavia julisteita, esim. 100 liikettä päivässä. Innostetaan perheet mukaan, esim. kerhot ja Jekku-jänis materiaali. Liikutaan esim. ruokailuun eri liikkumistavoilla. Tarjotaan mahdollisuuksien mukaan liikunnallisia leikkejä ulkona sekä sisällä.

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

Lukuvuoden 2026–2027 aikana paneudutaan ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen lapsen luontosuhteen vahvistamisen kautta.

Toimenpiteissä keskitytään seuraaviin ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen osa-alueisiin arvioinnin mukaisesti:

- *Oppiminen ympäristössä*
- *Oppiminen ympäristöstä*
- *Ympäristön puolesta toimiminen*

Mitä vahvuuksia olette yksikössä tunnistaneet?

Mitä osa-alueita yksikössä vahvistetaan lukuvuoden 2026–2027 aikana ja millä tavoin?

- Hyödynnetään lähiympäristön tarjoamia luontokokemusten mahdollisuuksia

- Ulkoillaan melkein päivittäin säässä kuin säässä

- Kannustamme lapsia huolehtimaan ympäristöstä, esim. luonnosta löydetyt roskat laitetaan roskikseen.

- Kierrätämme luokassa paperia ja pahvia, sekä kannustamme lapsia hyödyntämään kierrätysastiasta löytyviä papereita ja pahveja askarteluissa

- Käsittelemme luontoa ja sen eliöstöä eri median keinoin, mm. videot, kirjat, lyhyet dokumentit

- Tutkimme aktiivisesti luontoa ja vuodenkierron vaihtelua mm. looppien avulla

- Siirrämme ajoittain toimintaa ulos, esim. harjoittelemme kirjainta ulkona

- Puhumme lapsille luonnon ja sen eliöiden tärkeydestä. Lapsia opetetaan, että eläviä puita ei saa vahingoittaa, sammalta ja jäkälää ei saa kiskoa puista tai kivistä ja eläimiä (mm. hyönteisiä) ei saa satuttaa tai kiusata.